ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1988

Vyhlásené: 19. 4. 1988 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

44

ZÁKON

z 19. apríla 1988

o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon)

Federálne zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ
ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

§ 1
Úvodné ustanovenia

(1) Nerastné bohatstvo je jedným zo základných prírodných zdrojov. Ochrana nerastného bohatstva a jeho racionálne využívanie patrí k dôležitým úlohám socialistickej spoločnosti. Orgány a organizácie preto zabezpečujú svojou činnosťou a kontrolou plnenie týchto úloh. Významnú úlohu pri zabezpečovaní celospoločenských záujmov má vrchný dozor štátnej banskej správy.

(2) Účelom tohto zákona je ustanoviť zásady ochrany a racionálneho využívania nerastného bohatstva, najmä pri vyhľadávaní a prieskume, otvárke, príprave a dobývaní ložísk nerastov, úprave a zušľachťovaní nerastov vykonávanom v súvislosti s ich dobývaním, ako aj bezpečnosti prevádzky a ochrany životného prostredia pri týchto činnostiach.

§ 2
Nerasty

(1) Za nerasty sa podľa tohto zákona považujú tuhé, kvapalné a plynné časti zemskej kôry.

(2) Za nerasty sa podľa tohto zákona nepovažujú

a) vody s výnimkou mineralizovaných vôd, z ktorých sa môžu priemyselne získavať vyhradené nerasty,

b) prírodné liečivé vody a prírodné stolové minerálne vody, aj keď sa z nich môžu priemyselne získavať vyhradené nerasty, ďalej liečivé bahná a ostatné produkty prírodných liečivých zdrojov,

c) rašelina,

d) bahno, piesok, štrk a okruhliaky v korytách vodných tokov, pokiaľ neobsahujú vyhradené nerasty v dobývateľnom množstve,

e) kultúrna vrstva pôdy, ktorá je vegetačným prostredím rastlinstva.

§ 3
Rozdelenie nerastov na vyhradené a nevyhradené

(1) Vyhradené nerasty sú

a) rádioaktívne nerasty,

b) všetky druhy uhlia, ropy a horľavého zemného plynu a bituminózne horniny,

c) nerasty, z ktorých možno priemyselne vyrábať kovy,

d) magnezit,

e) nerasty, z ktorých možno priemyselne vyrábať fosfor, síru a fluór alebo ich zlúčeniny,

f) kamenná soľ, draselné, bórové, brómové a jódové soli,

g) tuha, baryt, azbest, sľuda, mastenec, diatomit, sklársky a zlievárenský piesok, minerálne farbivá, bentonit,

h) nerasty, z ktorých možno priemyselne vyrábať prvky vzácnych zemín a prvky s vlastnosťami polovodičov,

i) granit, granodiorit, diorit, gabro, diabas, hadec, dolomit a vápenec, pokiaľ sú blokovo dobývateľné a leštiteľné, a travertín,

j) technicky použiteľné kryštály nerastov a drahé kamene,

k) halloyzit, kaolín, keramické a žiaruvzdorné íly a ílovce, sadrovec, anhydrit, živce, perlit a zeolit,

l) kremeň, kremenec, vápenec, dolomit, slieň, čadič, znelec, trachyt, pokiaľ sú tieto nerasty vhodné na chemickotechnologické spracovanie alebo spracovanie tavením,

m) mineralizované vody, z ktorých sa môžu priemyselne získavať vyhradené nerasty,

n) technicky využiteľné prírodné plyny, pokiaľ nepatria medzi plyny uvedené pod písmenom b).

(2) Ostatné nerasty sú nevyhradené nerasty.

(3) Pri pochybnostiach, či niektorý nerast je vyhradeným alebo nevyhradeným nerastom, rozhodne podľa miesta jeho výskytu ústredný orgán štátnej správy Českej socialistickej republiky alebo ústredný orgán štátnej správy Slovenskej socialistickej republiky pre oblasť geologického výskumu a prieskumu (ďalej len „ústredný geologický orgán republiky“).

§ 4
Ložisko nerastov

Ložiskom nerastov podľa tohto zákona (ďalej len „ložisko“) je prírodné nahromadenie nerastov, ako aj opustený odval, výsypka alebo odkalisko, ktoré vznikli banskou činnosťou.[1])

§ 5
Nerastné bohatstvo

(1) Nerastné bohatstvo podľa tohto zákona tvoria všetky ložiská vyhradených nerastov a tie ložiská nevyhradených nerastov, ktoré sú vhodné pre potreby a rozvoj národného hospodárstva (ďalej len „výhradné ložiská“).

(2) Nerastné bohatstvo je národným majetkom.

§ 6
Ložisko vyhradených nerastov

(1) Ak sa vyhradený nerast zistí v rozsahu, ktorý umožňuje odôvodnene očakávať jeho nahromadenie, vydá ústredný geologický orgán republiky osvedčenie o výhradnom ložisku po dohode s ústredným orgánom štátnej správy, do pôsobnosti ktorého patrí dobývanie vyhradeného nerastu podľa osobitných predpisov,[2]) alebo z podnetu ktorého sa vykonalo vyhľadávanie alebo prieskum ložiska. Pokiaľ ide o rádioaktívne nerasty, vydá osvedčenie Federálne ministerstvo palív a energetiky.

(2) Osvedčenie o výhradnom ložisku zašle orgán, ktorý osvedčenie vydal, ústrednému orgánu štátnej banskej správy Českej socialistickej republiky alebo ústrednému orgánu štátnej banskej správy Slovenskej socialistickej republiky (ďalej len „ústredný orgán štátnej banskej správy republiky“), národnému výboru, ktorý je orgánom územného plánovania (ďalej len „orgán územného plánovania“), a národnému výboru, ktorý je stavebným úradom, prípadne inému orgánu, pokiaľ vykonáva pôsobnosť stavebného úradu (ďalej len „stavebný úrad“).

§ 7
Ložisko nevyhradených nerastov

(1) O tom, či preskúmané ložisko nevyhradeného nerastu je vhodné pre potreby a rozvoj národného hospodárstva, rozhodne na základe výsledkov vyhľadávania a prieskumu a podmienok využiteľnosti výhradných ložísk (§ 13) ústredný geologický orgán republiky alebo po prevzatí ložiska na ďalšie využitie ústredný orgán štátnej správy, do pôsobnosti ktorého patrí organizácia, ktorá bude ložisko využívať, a to po dohode s ústredným geologickým orgánom republiky.

(2) Ak sa až dobývaním preukáže vhodnosť ložiska nerastov pre potreby a rozvoj národného hospodárstva, vydá rozhodnutie podľa odseku 1 ústredný orgán štátnej banskej správy republiky po prerokovaní s ústredným geologickým orgánom republiky a ústredným orgánom, do pôsobnosti ktorého patrí organizácia, ktorá ložisko dobýva.

(3) Rozhodnutie podľa odsekov 1 a 2 sa oznámi orgánom územného plánovania, stavebnému úradu a rozhodnutie podľa odseku 1 aj orgánu štátnej banskej správy republiky.

(4) Ložisko nevyhradeného nerastu, dokiaľ sa o ňom nerozhodne, že je vhodné pre potreby a rozvoj národného hospodárstva, je súčasťou pozemku.

DRUHÁ ČASŤ
SPRÁVA VÝHRADNÝCH LOŽÍSK

§ 8
Vzťah zákona k všeobecným predpisom o správe národného majetku

Na správu výhradných ložísk sa vzťahujú všeobecné predpisy o správe národného majetku,[3]) pokiaľ tento zákon neustanovuje inak.

§ 9
Správca výhradného ložiska

(1) V období vyhľadávania a prieskumu spravuje výhradné ložisko štátna organizácia určená ústredným orgánom štátnej správy, ktorý plánuje, organizuje a zabezpečuje vyhľadávanie alebo prieskum výhradného ložiska.

(2) V období dobývania spravuje výhradné ložisko štátna organizácia, ktorú určil ústredný orgán

štátnej správy, do pôsobnosti ktorého patrí dobývanie príslušných nerastov podľa osobitných predpisov,[2]) a v ostatných prípadoch štátna organizácia určená na dobývanie výhradného ložiska ústredným orgánom štátnej správy, do pôsobnosti ktorého organizácia patrí. Pokiaľ sa výhradné ložisko po ukončení vyhľadávania a prieskumu nebude dobývať, spravuje ho štátna organizácia určená ústredným orgánom štátnej správy, ktorý plánoval, organizoval a zabezpečoval vyhľadávanie alebo prieskum výhradného ložiska.

(3) Prevod správy výhradného ložiska medzi štátnymi organizáciami sa uskutočňuje bezodplatne. Pri prevode správy výhradného ložiska sa však uhradia náklady za vykonaný geologický prieskum a uhradia sa aj iné materiálové hodnoty, ktoré sa súčasne prevezmú. S prevodom správy výhradného ložiska sa odovzdajú aj príslušné doklady a dokumentácia.

§ 10
Povinnosti správcu výhradného ložiska

(1) Správca výhradného ložiska je povinný

a) navrhnúť určenie, zmenu, prípadne zrušenie chráneného ložiskového územia,

b) viesť banskomeračskú a geologickú dokumentáciu,

c) evidovať stav zásob výhradného ložiska a jeho zmeny,

d) riešiť včas strety záujmov pri určení dobývacieho priestoru a pri plánovanej otvárke, príprave a dobývaní výhradného ložiska, predovšetkým s cieľom obmedziť nepriaznivé vplyvy na životné prostredie,

e) navrhnúť určenie, zmenu, prípadne zrušenie dobývacieho priestoru po prevzatí výhradného ložiska na dobývanie,

f) evidovať výrubnosť a znečistenie pri dobývaní výhradného ložiska a dosahované výsledky pri úprave a zušľachťovaní nerastov vykonávanom v súvislosti s ich dobývaním,

g) starať sa o ochranu výhradného ložiska,

h) plniť ďalšie povinnosti ustanovené týmto zákonom a inými všeobecne záväznými právnymi predpismi.

(2) Iná socialistická organizácia než štátna, ktorá prevzala výhradné ložisko do trvalého užívania (ďalej len „trvalý užívateľ"), plní povinnosti správcu výhradného ložiska podľa odseku 1.

(3) Podrobnosti o správe výhradných ložísk, prevode ich správy, prevode do trvalého užívania, o dokladoch a dokumentácii ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom ústredný geologický orgán republiky po dohode s Federálnym ministerstvom financií. V tomto predpise ustanoví aj podrobnosti o správe výhradných ložísk neodovzdaných na dobývanie.

TRETIA ČASŤ
LOŽISKOVÝ PRIESKUM

§ 11
Vyhľadávanie a prieskum výhradných ložísk

(1) Vyhľadávanie výhradných ložísk plánuje, organizuje a zabezpečuje ústredný geologický orgán republiky, prípadne ústredný orgán štátnej správy určený osobitnými predpismi.[4])

(2) Prieskum výhradných ložísk plánujú, organizujú a zabezpečujú orgány uvedené v odseku 1, prípadne ústredný orgán, do pôsobnosti ktorého patrí organizácia, ktorá bude výhradné ložisko dobývať.

(3) Pri vyhľadávaní a prieskume výhradných ložísk sú organizácie povinné z hľadiska ochrany a racionálneho využitia nerastného bohatstva

a) overovať výhradné ložisko tak, aby sa zistili a vyhodnotili všetky využiteľné nerasty ložiska a ich úžitkové zložky,

b) overovať vývoj a úložné pomery výhradného ložiska tak, aby sa výstavba baní a lomov, otvárka, príprava a dobývanie výhradného ložiska mohli projektovať a uskutočňovať podľa zásad banskej technológie a aby sa zabezpečilo racionálne využitie zásob výhradného ložiska,

c) používať také metódy a postupy, aby nedošlo k znemožneniu alebo sťaženiu využitia výhradného ložiska alebo jeho časti a k neodôvodneným stratám zásob výhradného ložiska,

d) zistiť skutočnosti potrebné na posúdenie možných vplyvov využívania výhradného ložiska na iné ložiská, vody a iné prírodné zdroje, na životné prostredie a na ďalšie dôležité celospoločenské záujmy,

e) pri prerušení vyhľadávania alebo prieskumu vykonať opatrenia, aby sa nezmarili banské diela a nesťažilo vykonávanie ďalšieho prieskumu a využitie výhradného ložiska.

(4) Vykonávanie geologických prác upravujú osobitné predpisy.[5])

(5) Ústredný geologický orgán republiky podrobnejšie ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom postup pri vyhľadávaní a prieskume výhradných ložísk z hľadiska ochrany a racionálneho využitia nerastného bohatstva.

§ 12
Oznamovanie výskytu ložiska vyhradeného nerastu

(1) Kto zistí mimo rámca organizovaného vyhľadávania výskyt ložiska vyhradeného nerastu, je povinný to bezodkladne oznámiť ústrednému geologickému orgánu republiky.

(2) Ústredný geologický orgán republiky po overení výskytu ložiska vyhradeného nerastu vydá o tom nálezcovi potvrdenie a odmení ho. Výška odmeny sa určí s prihliadnutím na vedecký, technický a hospodársky význam nálezu. Organizácia ako nálezca má právo len na náhradu účelne vynaložených nákladov.

(3) Podrobnosti o oznamovaní, odmieňaní a o úhrade nákladov ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom ústredný geologický orgán republiky po dohode s Ministerstvom financií Českej socialistickej republiky alebo Ministerstvom financií Slovenskej socialistickej republiky.

§ 13
Kondície

(1) Kondície sú súborom záväzných ukazovateľov akosti nerastov a množstva nerastov, geologických, banskotechnických a iných ukazovateľov, podľa ktorých sa posudzuje vhodnosť zásob výhradných ložísk na využitie. Ukazovatele kondícií sa určia podľa súčasných technických a ekonomických podmienok. Ak dôjde k zmene týchto podmienok, určia sa nové kondície.

(2) Kondície sa určia buď obecne pre všetky výhradné ložiská určitého druhu nerastov, prípadne pre skupinu týchto výhradných ložísk (všeobecné kondície), alebo osobitne pre určité výhradné ložisko alebo jeho časť (osobitné kondície).

(3) Všeobecné kondície určí ústredný orgán štátnej správy, do pôsobnosti ktorého patrí podľa osobitných predpisov[2]) dobývanie príslušných nerastov, a v ostatných prípadoch ústredný orgán štátnej správy republiky pre výrobu stavebných látok a stavebnú výrobu, a to po dohode s ústredným geologickým orgánom republiky a ústredným orgánom štátnej banskej správy

republiky. Pre nerasty dosiaľ nevyužívané určí všeobecné kondície ústredný geologický orgán republiky.

(4) Osobitné kondície pre výhradné ložisko určí ústredný orgán, do pôsobnosti ktorého správca, prípadne trvalý užívateľ výhradného ložiska patrí, a pre výhradné ložiská využívané jednotnými roľníckymi družstvami ústredný orgán štátnej správy republiky pre poľnohospodárstvo (ďalej len „príslušný ústredný orgán"), a to po dohode s ústredným geologickým orgánom republiky a ústredným orgánom štátnej banskej správy republiky. Ak správca výhradného ložiska patrí do pôsobnosti ústredného geologického orgánu republiky, určí osobitné kondície tento orgán po dohode s ústredným orgánom, v pôsobnosti ktorého sa bude výhradné ložisko využívať, a s ústredným orgánom štátnej banskej správy republiky.

(5) Bližšie podmienky pre určenie kondícií a postup pri spracovaní kondícií ustanoví vláda Československej socialistickej republiky nariadením.

§ 14
Klasifikácia zásob výhradných ložísk, posudzovanie a schvaľovanie výpočtu zásob výhradných ložísk

(1) Výsledky vyhľadávania a prieskumu výhradného ložiska sa vyhodnocujú. Súčasťou vyhodnotenia je výpočet zásob, ktorý zabezpečuje správca, prípadne trvalý užívateľ výhradného ložiska.

(2) Zásoby výhradného ložiska sa vo výpočtoch zásob klasifikujú

a) podľa stupňa preskúmanosti výhradného ložiska a znalosti jeho úložných pomerov alebo jeho časti, akosti a technologických vlastností nerastov a banskotechnických podmienok na kategórie,

b) podľa kondícií na bilančné zásoby (využiteľné v súčasnosti) a nebilančné zásoby (v súčasnosti nevyužiteľné, ale podľa predpokladu využiteľné v budúcnosti),

c) podľa prípustnosti ich vydobytia na voľné a viazané zásoby.

(3) Výpočet zásob výhradného ložiska posudzuje a schvaľuje v období vyhľadávania a prieskumu ústredný geologický orgán republiky. V období dobývania výhradného ložiska zabezpečuje posúdenie a schválenie výpočtu zásob príslušný ústredný orgán.

(4) Správnosť výpočtu zásob výhradných ložísk podlieha v prípadoch ustanovených vládou Československej socialistickej republiky štátnej expertíze. Závery štátnej expertízy sú záväzné.

(5) Štátnu expertízu vykonáva Komisia pre klasifikáciu zásob ložísk nerastných surovín, ktorá je odborným orgánom vlády Československej socialistickej republiky.

(6) Vymedzenie a klasifikáciu zásob výhradných ložísk a posudzovanie a schvaľovanie ich výpočtu upraví a prípady, keď správnosť výpočtu zásob výhradných ložísk podlieha štátnej expertíze, ustanoví vláda Československej socialistickej republiky nariadením.

(7) Pôsobnosť na úseku klasifikácie zásob ložísk rádioaktívnych nerastov a posudzovanie a schvaľovanie výpočtov ich zásob podľa osobitných predpisov[4]) zostáva nedotknutá.

ŠTVRTÁ ČASŤ
OCHRANA NERASTNÉHO BOHATSTVA

§ 15
Zabezpečenie ochrany nerastného bohatstva pri územnoplánovacej činnosti

(1) Na včasné zabezpečenie ochrany nerastného bohatstva sú orgány územného plánovania[6]) a spracovatelia územnoplánovacej dokumentácie povinní pri územnoplánovacej činnosti vychádzať z podkladov o zistených a predpokladaných výhradných ložiskách poskytovaných im ústredným geologickým orgánom republiky a ústredným orgánom štátnej správy, do pôsobnosti ktorého patrí podľa osobitných predpisov[4]) vyhľadávanie a prieskum výhradných ložísk; pri tom postupujú podľa osobitných predpisov[5]) a sú povinní navrhovať riešenie, ktoré je z hľadiska ochrany a využitia nerastného bohatstva a ďalších celospoločenských záujmov najvýhodnejšie.

(2) Návrhy územnoplánovacej dokumentácie veľkých územných celkov, sídelných útvarov a zón sa už v období spracovania konceptov riešenia prerokujú s ústredným geologickým orgánom republiky a s ústredným orgánom štátnej banskej správy republiky. Tieto návrhy musia byť pred schválením dohodnuté s uvedenými orgánmi podľa osobitných predpisov.[7])

§ 16
Chránené ložiskové územie

(1) Ochrana výhradného ložiska proti znemožneniu alebo sťaženiu jeho dobývania sa zabezpečuje určením chráneného ložiskového územia.

(2) Chránené ložiskové územie zahŕňa územie, na ktorom by stavby a zariadenia, ktoré nesúvisia s dobývaním výhradného ložiska, mohli znemožniť alebo sťažiť dobývanie výhradného ložiska.

(3) Pre ložisko vyhradeného nerastu sa určí chránené ložiskové územie v období vyhľadávania alebo prieskumu po vydaní osvedčenia o výhradnom ložisku (§ 6).

(4) Pre ložisko nevyhradeného nerastu sa určí chránené ložiskové územie po vydaní rozhodnutia o vhodnosti ložiska pre potreby a rozvoj národného hospodárstva (§ 7).

(5) Evidenciu chránených ložiskových území vedie orgán štátnej banskej správy republiky.

(6) Orgán štátnej banskej správy republiky umožní nazrieť do evidencie chránených ložiskových území, prípadne poskytne z tejto evidencie potrebné informácie alebo výpisy orgánom, organizáciám a osobám, ktoré preukážu, že ich potrebujú na plnenie svojich povinností alebo na ochranu svojich práv. Preukázanie sa nevyžaduje od orgánov, ktoré do evidencie nazerajú, prípadne požadujú informácie alebo výpisy podľa osobitných predpisov.[8]) Nedotknuté zostávajú predpisy o ochrane štátneho, hospodárskeho a služobného tajomstva.[9])

§ 17
Určenie chráneného ložiskového územia

(1) Chránené ložiskové územie určí orgán štátnej banskej správy republiky rozhodnutím vydaným v súčinnosti s ústredným geologickým orgánom republiky, príslušným ústredným orgánom, prípadne orgánom ním povereným a po dohode s orgánom územného plánovania a stavebným úradom. Chránené ložiskové územie pre ložiská rádioaktívnych nerastov určí orgán štátnej banskej správy republiky v súčinnosti s Federálnym ministerstvom palív a energetiky, prípadne orgánom ním povereným a po dohode s orgánom územného plánovania a stavebným úradom.

(2) Konanie o určenie chráneného ložiskového územia sa začína na návrh správcu, prípadne trvalého užívateľa výhradného ložiska alebo na podnet orgánu štátnej banskej správy republiky, prípadne iného orgánu štátnej správy. Návrh sa doloží osvedčením o výhradnom ložisku alebo rozhodnutím o tom, že ložisko nevyhradeného nerastu je vhodné pre potreby a rozvoj národného hospodárstva, a návrhom hraníc chráneného ložiskového územia.

(3) Účastníkom konania o určenie chráneného ložiskového územia je iba správca, prípadne trvalý užívateľ výhradného ložiska. Začatie konania oznámi orgán štátnej banskej správy republiky ústrednému geologickému orgánu republiky, príslušnému ústrednému orgánu, dotknutým orgánom štátnej správy, orgánu územného plánovania a stavebnému úradu. Orgán štátnej banskej správy republiky nariadi ústne pojednávanie spojené podľa potreby s miestnou ohliadkou a súčasne upozorní, že stanoviská uvedených orgánov štátnej správy a pripomienky a návrhy účastníka sa môžu uplatniť najneskôr pri ústnom pojednávaní, inak orgán štátnej banskej správy republiky nemusí na ne prihliadnuť. Ak niektorý z uvedených orgánov štátnej správy potrebuje na riadne posúdenie dlhší čas, orgán štátnej banskej správy republiky na jeho žiadosť určenú lehotu pred jej uplynutím primerane predĺži.

(4) V konaní o určenie chráneného ložiskového územia posúdi orgán štátnej banskej správy republiky návrh a podklady z hľadiska požiadaviek na ochranu výhradného ložiska, zabezpečí stanoviská orgánov štátnej správy uvedených v odseku 3 a posúdi pripomienky a návrhy účastníka.

(5) Hranice chráneného ložiskového územia sa vyznačia v územnoplánovacej dokumentácii.

(6) Orgán štátnej banskej správy republiky zruší chránené ložiskové územie, ak pominuli dôvody ochrany výhradného ložiska.

(7) Ustanovenia odsekov 1 až 5 platia primerane aj pre zmenu a zrušenie chráneného ložiskového územia.

(8) Podrobnosti o určení, zmene a zrušení chráneného ložiskového územia a jeho evidencii ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom ústredný orgán štátnej banskej správy republiky.

§ 18
Obmedzenie niektorých činností v chránenom ložiskovom území

(1) V záujme ochrany nerastného bohatstva sa nesmú v chránenom ložiskovom území zriaďovať stavby a zariadenia, ktoré nesúvisia s dobývaním výhradného ložiska, pokiaľ sa na to nedal súhlas podľa tohto zákona.

(2) Ak je nevyhnutné v celospoločenskom záujme umiestniť stavbu alebo zariadenie nesúvisiace s dobývaním výhradného ložiska v chránenom ložiskovom území, treba dbať na to, aby sa čo najmenej narušilo využitie nerastného bohatstva. Znemožniť alebo sťažiť dobývanie výhradných ložísk nerastov uvedených v § 3 ods. 1 písm. a) až d) možno len v osobitne odôvodnených prípadoch, ak ide o mimoriadne dôležitú stavbu alebo zariadenie alebo ak sa stavbou alebo zariadením sťaží alebo znemožní dobývanie len malého množstva zásob výhradného ložiska.

§ 19
Povoľovanie stavieb a zariadení v chránenom ložiskovom území

(1) Povolenie stavieb a zariadení v chránenom ložiskovom území, ktoré nesúvisia s dobývaním, môže vydať príslušný orgán podľa osobitných predpisov[10]) len so súhlasom orgánu štátnej banskej správy republiky.

(2) Súhlas orgánu štátnej banskej správy republiky podľa odseku 1 si vyžiada orgán príslušný na povoľovanie stavieb a zariadení. Žiadosť o povolenie stavby a zariadenia musí žiadateľ doložiť vyjadrením správcu výhradného ložiska a súhlasom ústredného orgánu štátnej správy, do pôsobnosti ktorého správca výhradného ložiska patrí, alebo súhlasom ním povereného orgánu spolu s návrhom podmienok ochrany výhradného ložiska.

PIATA ČASŤ
VYUŽÍVANIE NERASTNÉHO BOHATSTVA

§ 20
Hospodárenie so zásobami výhradných ložísk

(1) Ústredné orgány, do pôsobnosti ktorých patria organizácie, ktoré dobývajú výhradné ložiská, sú povinné vytvárať podmienky pre ochranu a racionálne využívanie nerastného bohatstva v nimi riadených organizáciách; pritom musia pravidelne hodnotiť dosiahnuté výsledky prieskumu a dobývania, stav a pohyb zásob výhradných ložísk, ktoré sú v správe, prípadne v trvalom užívaní organizácií, účinnosť určených kondícií, dosahovanú výrubnosť a znečistenie pri dobývaní a výťažnosť pri úprave.

(2) Ústredné orgány štátnej správy ustanovia po dohode s ústredným orgánom štátnej banskej správy republiky, ústredným geologickým orgánom republiky a s príslušným ústredným plánovacím orgánom zásady hospodárenia so zásobami výhradných ložísk v nimi riadených odvetviach.

§ 21
Odpis zásob výhradných ložísk

(1) Odpisom zásob výhradných ložísk sa rozumie ich vyňatie z evidencie zásob alebo ich prevod z bilančných zásob do nebilančných zásob.

(2) Zásoby výhradného ložiska možno odpísať

a) z dôvodov osobitne zložitých banskotechnických, bezpečnostných alebo geologických pomerov súvisiacich s prírodnými podmienkami alebo vzniknutých nepredvídanými udalosťami,

b) ak ide o zásoby časti výhradného ložiska, ktorých vydobytie nie je hospodársky účelné,

c) ak ide o zásoby, ktorých dobývanie by ohrozilo dôležité celospoločenské záujmy a ich význam prevyšuje záujem na vydobytí týchto zásob,

d) ak ide o zásoby, ktoré stratili význam pre národné hospodárstvo.

(3) Návrh na odpis zásob výhradného ložiska predkladá správca, prípadne trvalý užívateľ výhradného ložiska. O návrhu rozhoduje ústredný geologický orgán republiky po dohode s príslušným ústredným orgánom, ústredným orgánom štátnej banskej správy republiky a s príslušným ústredným plánovacím orgánom. O návrhu na odpis malého množstva zásob výhradného ložiska rozhoduje príslušný ústredný orgán alebo ním poverený orgán. O návrhu na odpis zásob výhradného ložiska rozhodnú uvedené orgány do 1 mesiaca od predloženia návrhu.

(4) Podrobnosti o odpisoch zásob výhradných ložísk upraví a rozsah malého množstva zásob vymedzí všeobecne záväzným právnym predpisom ústredný geologický orgán republiky po dohode s ústredným orgánom štátnej banskej správy republiky a s ústredným plánovacím orgánom republiky.

§ 22
Evidencia zásob výhradných ložísk

(1) Stav zásob výhradných ložísk a jeho zmeny evidujú správcovia, prípadne trvalí užívatelia výhradných ložísk.

(2) Súhrnnú evidenciu zásob výhradných ložísk vedie ústredný geologický orgán republiky. Ustanovenie § 16 odseku 6 platí tu obdobne.

(3) Pôsobnosť na úseku odpisov a evidencie zásob ložísk rádioaktívnych nerastov podľa osobitných predpisov[4]) zostáva nedotknutá.

(4) Ústredný geologický orgán republiky podrobnejšie upraví všeobecne záväzným právnym predpisom vedenie evidencie zásob výhradných ložísk.

ŠIESTA ČASŤ
VÝSTAVBA BANÍ A LOMOV

§ 23
Projektovanie, výstavba a rekonštrukcia baní a lomov

(1) Na projektovanie, výstavbu, prípadne rekonštrukciu baní a lomov včítane výsypiek, odvalov a odkalísk sa vzťahujú všeobecné predpisy o investičnej výstavbe, pokiaľ tento zákon neustanovuje inak.

(2) Dokumentácia stavieb uvedených v odseku 1 musí okrem náležitostí ustanovených všeobecnými predpismi zabezpečovať

a) racionálne využívanie výhradných ložísk,

b) optimálne rozmiestnenie povrchových a podzemných zariadení, stavieb a banských diel a použitie najvhodnejších dobývacích metód,

c) ukladanie a uchovávanie vydobytých a dočasne nevyužívaných nerastov a ukladanie odpadov (výsypky, odvaly a odkaliská),

d) ochranu pred zničením alebo znehodnotením zásob susedných výhradných ložísk,

e) bezpečnosť prevádzky a bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, zabezpečenie banských diel, vetranie, čerpanie a odvádzanie banských vôd, ochranu proti výbuchom, prievalom, požiarom a otrasom, ako aj proti prietržiam hornín, uhlia a plynov,

f) obmedzenie nepriaznivých vplyvov na životné prostredie,

g) riešenie vzťahov k iným národohospodárskym odvetviam a celospoločenským záujmom chráneným osobitnými predpismi,[11]) a to nielen z hľadiska priamych následkov pripravovanej investičnej výstavby, ale aj z hľadiska následkov spojených s dobývaním výhradného ložiska s uvedením objektov a zariadení, za ktoré bude treba plánovať náhradu,

h) spresňovanie zásob výhradného ložiska potrebným prieskumom.

(3) Banské diela a banské stavby pod povrchom povoľuje orgán štátnej banskej správy republiky.

(4) Orgán štátnej banskej správy republiky povoľuje aj banské stavby slúžiace otvárke, príprave alebo dobývaniu výhradného ložiska v lomoch a skrývkach v hraniciach vymedzených čiarou skutočne vykonanej skrývky alebo vykonávanej ťažby, prípadne na území vystavenom priamym účinkom ťažby, pokiaľ sa nevykonala rekultivácia pozemku.

(5) Banské diela a stavby uvedené v odsekoch 3 a 4 povoľuje orgán štátnej banskej správy republiky spravidla v rámci povoľovania otvárky, prípravy a dobývania výhradného ložiska.[12])

(6) Kolaudáciu banských diel a stavieb uvedených v odsekoch 3 a 4 vykonáva orgán alebo organizácia poverená ústredným orgánom investora; tento ústredný orgán upraví tiež postup pri kolaudácii.

(7) Povoľovanie stavieb skladov výbušnín a ich užívanie upravujú osobitné predpisy.[12])

SIEDMA ČASŤ
DOBÝVANIE VÝHRADNÝCH LOŽÍSK

§ 24
Oprávnenie na dobývanie výhradných ložísk

(1) Výhradné ložiská môžu dobývať štátne organizácie určené príslušným ústredným orgánom. Pokiaľ je to v celospoločenskom záujme, môže správca výhradného ložiska bezodplatne odovzdať ložisko do trvalého užívania inej socialistickej organizácii než štátnej, najmä družstevnej. Odovzdanie vyžaduje predchádzajúci súhlas ústredných orgánov, do pôsobnosti ktorých tieto organizácie patria, a ústredného geologického orgánu republiky.

(2) Pri odovzdaní výhradného ložiska podľa odseku 1 sa dohodne v hospodárskej zmluve výška úhrady nákladov za vykonaný geologický prieskum a výška úhrady za iné materiálové hodnoty, ktoré sa súčasne prevezmú. Pritom sa odovzdajú príslušné doklady a dokumentácia.

(3) Správca výhradného ložiska odníme výhradné ložisko trvalému užívateľovi po predchádzajúcom súhlase príslušných ústredných orgánov a ústredného geologického orgánu republiky, ak trvalý užívateľ neplní svoje povinnosti podľa tohto zákona alebo určené hospodárskou zmluvou.

(4) V prípadoch odôvodnených potrebou racionálnejšieho využitia nerastného bohatstva, môže ústredný orgán štátnej banskej správy republiky povoliť vydobytie výhradného ložiska alebo jeho časti organizácii, ktorá vykonala alebo vykonáva jeho prieskum. Povolenie sa vydáva po predchádzajúcom súhlase ústredného orgánu, do pôsobnosti ktorého organizácia patrí, a príslušného ústredného orgánu. Ustanovenia o povinnosti určiť dobývací priestor sa na tento prípad nevzťahujú.

§ 25
Dobývací priestor

(1) Pre dobývanie výhradného ložiska sa určí dobývací priestor.

(2) Dobývací priestor sa určí na základe výsledkov prieskumu ložiska podľa rozsahu, uloženia, tvaru a hrúbky výhradného ložiska so zreteľom na jeho zásoby a úložné pomery tak, aby ložisko mohlo byť racionálne vydobyté. Pri určení dobývacieho priestoru sa vychádza z určeného chráneného ložiskového územia a musí sa prihliadnuť aj na dobývanie susedných ložísk a na vplyv dobývania.

(3) Dobývací priestor môže zahŕňať jedno alebo viaceré výhradné ložiská alebo, ak je to vzhľadom na rozsah ložiska účelné, len časť výhradného ložiska.

(4) Dobývací priestor sa určí na dobývanie výhradného ložiska určitého nerastu alebo skupiny nerastov. Oprávnenie dobývať však zahŕňa aj ostatné druhy nerastov v dobývacom priestore. Súčasne sa určí, ktoré nerasty výhradného ložiska sa budú dočasne ukladať. Ak je oddelené

dobývanie iného nerastu alebo skupiny nerastov inou organizáciou racionálnejšie, určí sa na ich dobývanie osobitný dobývací priestor.

§ 26
Hranice dobývacieho priestoru

(1) Hranice dobývacieho priestoru na povrchu sa určia uzavretým geometrickým obrazcom s priamymi stranami, ktorého vrcholy sa určujú súradnicami uvedenými v platnom súradnicovom systéme. Jeho priestorové hranice pod povrchom sa spravidla určia zvislými rovinami, ktoré prechádzajú povrchovými hranicami. Výnimočne sa tieto priestorové hranice môžu určiť podľa prirodzených hraníc. Dobývací priestor sa môže vymedziť aj hĺbkovo.

(2) Ústredný orgán štátnej banskej správy republiky môže nariadiť, aby sa hranice dobývacieho priestoru vyznačili hraničnými značkami na povrchu, prípadne aj v banských dielach, najmä ak je to potrebné v celospoločenskom záujme alebo z hľadiska chránených záujmov vlastníkov (správcov, užívateľov) nehnuteľností, ktoré ležia v hraniciach dobývacieho priestoru, alebo z hľadiska záujmov organizácií, ktorých dobývacie priestory susedia.

(3) Hranice určeného dobývacieho priestoru vyznačí orgán územného plánovania v územnoplánovacej dokumentácii.[7])

§ 27
Určenie, zmeny a zrušenie dobývacieho priestoru

(1) Dobývací priestor a jeho zmeny určí príslušný ústredný orgán so súhlasom ústredného orgánu štátnej banskej správy republiky a po dohode s orgánom územného plánovania a stavebným úradom, a to na návrh organizácie, ktorá má výhradné ložisko dobývať. Ak má výhradné ložisko dobývať iná socialistická organizácia než štátna, určí dobývací priestor na jej návrh ústredný orgán štátnej správy, do pôsobnosti ktorého patrí správca výhradného ložiska.

(2) Pri určení osobitného dobývacieho priestoru (§ 25) sa musí návrh na jeho určenie doložiť vyjadrením správcu výhradného ložiska, pre ktoré sa už určil dobývací priestor, a súhlasom príslušného ústredného orgánu. Pokiaľ je to z hľadiska racionálneho dobývania a bezpečnosti prevádzky potrebné, určí ústredný orgán štátnej banskej správy republiky v súčinnosti s príslušnými ústrednými orgánmi nevyhnutné opatrenia, najmä poradie a spôsob vydobytia výhradných ložísk.

(3) Ak sa návrh na určenie alebo zmenu dobývacieho priestoru dotýka záujmov chránených podľa osobitných predpisov,[11]) prerokuje organizácia, ktorá má výhradné ložisko dobývať, podmienky určenia dobývacieho priestoru s orgánmi alebo organizáciami, ktorým prislúcha ochrana týchto záujmov, v súlade s týmito predpismi.

(4) V rozhodnutí o určení dobývacieho priestoru sa uvedie aj doba plánovaná na začatie dobývania výhradného ložiska.

(5) Dobývací priestor možno zmeniť, ak taká zmena prispeje k racionálnejšiemu dobývaniu výhradného ložiska.

(6) Určenie a zmena dobývacieho priestoru je rozhodnutím o využití územia v rozsahu jeho vymedzenia na povrchu.[13]) Platnosť rozhodnutia o určení dobývacieho priestoru nie je časovo obmedzená, pokiaľ v rozhodnutí nie je určené inak.

(7) Ústredné orgány uvedené v odseku 1 so súhlasom ústredného orgánu štátnej banskej správy republiky a po dohode s orgánmi územného plánovania a stavebným úradom dobývací priestor zrušia, ak sa dobývanie výhradného ložiska trvalo zastaví.

(8) Podrobnosti o návrhoch dobývacích priestorov a o postupe pri ich určení, zmenách, zrušení a evidencii ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom ústredný orgán štátnej banskej správy republiky.

§ 28
Konanie o určenie, zmenách a zrušenie dobývacieho priestoru

(1) Konanie o určenie, zmenách a zrušenie dobývacieho priestoru (ďalej len „konanie o určenie dobývacieho priestoru“) sa začína na návrh správcu výhradného ložiska, prípadne jeho trvalého užívateľa alebo na podnet príslušného ústredného orgánu. Návrh sa doloží rozhodnutím o určení chráneného ložiskového územia a dokumentáciou ustanovenou vykonávacími predpismi k tomuto zákonu, prípadne dokladmi ustanovenými osobitnými predpismi.[11]) Príslušný ústredný orgán môže s ohľadom na zložitosť územia určiť, že sa k návrhu priložia ďalšie podklady nevyhnutné pre spoľahlivé posúdenie dôsledkov dobývania výhradného ložiska. V návrhu sa uvedie zoznam organizácií, ktoré prichádzajú do úvahy ako účastníci konania a sú navrhovateľovi známe.

(2) Účastníkmi konania o určenie dobývacieho priestoru sú navrhovateľ, organizácia, ktorej vlastnícke a iné práva k pozemkom alebo stavbám môžu byť týmto rozhodnutím priamo dotknuté, a národný výbor, v územnom obvode ktorého sa nachádza dobývací priestor.

(3) Príslušný ústredný orgán oznámi začatie konania o určenie dobývacieho priestoru dotknutým orgánom štátnej správy a všetkým známym účastníkom konania najneskôr 7 dní pred ústnym pojednávaním a nariadi ústne pojednávanie spojené spravidla s miestnou ohliadkou. Súčasne upozorní účastníkov, že svoje pripomienky a návrhy môžu uplatniť najneskôr pri ústnom pojednávaní, inak sa na ne nemusí prihliadnuť. Orgány, ktoré sa k návrhu na určenie dobývacieho priestoru vyjadrovali podľa osobitných predpisov,[11]) sa už na konanie neprizvú.

(4) Dotknuté orgány štátnej správy oznámia svoje stanoviská v lehote, ktorú určí príslušný ústredný orgán a ktorá nesmie byť kratšia ako 15 dní, inak sa na ne nemusí prihliadnuť. Ak niektorý z orgánov štátnej správy potrebuje na riadne posúdenie návrhu dlhší čas, príslušný ústredný orgán na jeho žiadosť určenú lehotu pred jej uplynutím primerane predĺži.

(5) Začatie konania o určenie dobývacieho priestoru, ak sa týka rozsiahleho územia, oznámi príslušný ústredný orgán účastníkom konania verejnou vyhláškou najmenej 15 dní pred ústnym pojednávaním. Začatie konania oznámi príslušný ústredný orgán verejnou vyhláškou aj v prípade, že mu účastníci konania nie sú známi. Pri oznámení začatia konania verejnou vyhláškou sa postupuje obdobne ako pri územnom konaní podľa osobitných predpisov.[14])

(6) Príslušný ústredný orgán v konaní o určenie dobývacieho priestoru posúdi návrh predovšetkým z hľadiska ochrany a využitia nerastného bohatstva a jeho dôsledkov; pritom posúdi, či je návrh v súlade s rozhodnutím o určení chráneného ložiskového územia a či vyhovuje všeobecným technickým požiadavkám na výstavbu baní alebo lomov a požiadavkám, ktoré ustanovujú osobitné predpisy pre ochranu chránených záujmov.[11])

(7) Príslušný ústredný orgán v konaní o určenie dobývacieho priestoru zabezpečí stanoviská dotknutých orgánov štátnej správy a posúdi pripomienky a návrhy účastníkov.

(8) V rozhodnutí o určení dobývacieho priestoru vymedzí príslušný ústredný orgán dobývací priestor a určí podmienky, ktorými sa zabezpečia celospoločenské záujmy v území, a rozhodne o námietkach účastníkov konania.

§ 29
Evidencia dobývacích priestorov

Dobývacie priestory a ich zmeny eviduje ústredný orgán štátnej banskej správy republiky. Na evidenciu dobývacích priestorov a ich zmien vedie ústredný orgán štátnej banskej správy republiky knihy dobývacích priestorov. Ustanovenie § 16 ods.6 platí tu obdobne.

§ 30
Racionálne využívanie výhradných ložísk

(1) Výhradné ložiská sa musia využívať racionálne. Racionálnym využívaním výhradných ložísk sa rozumie ich dobývanie a úprava a zušľachťovanie vydobytých nerastov podľa zásad uvedených v odseku 2 s prihliadnutím na súčasné technické a ekonomické podmienky; pritom sa musia dodržať zásady banskej technológie, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti prevádzky[15]) a vylúčiť neodôvodnené nepriaznivé vplyvy na pracovné a životné prostredie.

(2) Pri využívaní výhradných ložísk je potrebné najmä

a) vydobyť zásoby výhradných ložísk včítane sprievodných nerastov čo najúplnejšie s čo najmenšími stratami a znečistením; dobývanie zamerané výhradne na bohaté časti ložiska nie je dovolené,

b) riadne využiť vydobyté nerasty pri ich úprave a zušľachťovaní vykonávanom v súvislosti s ich dobývaním,

c) vhodne ukladať sprievodné nerasty súčasne dobývané, ale dočasne nevyužívané, a viesť ich evidenciu,

d) vhodným spôsobom ukladať skrývkové hmoty a hlušiny a podľa možnosti ich účelne využívať.

(3) Ak je z hľadiska úložných pomerov ložiska, hospodárnosti alebo bezpečnosti prevádzky a technických a prevádzkových pomerov organizácie účelné, aby časť ložiska v jej dobývacom priestore vydobyla iná organizácia, alebo ak treba, aby si organizácia zriadila banské dielo v dobývacom priestore inej organizácie, dohodnú sa na tom obe organizácie.

(4) Organizácia môže, ak to prispeje k racionálnejšiemu a bezpečnejšiemu vydobytiu výhradného ložiska a ak to pripúšťa jej vlastná prevádzka, dovoliť inej organizácii spoločné užívanie svojich banských diel a zariadení.

(5) Ak je niektorý z postupov podľa odsekov 3 a 4 z hľadiska racionálneho využívania výhradného ložiska alebo bezpečnosti prevádzky nevyhnutne potrebný, nariadi ho ústredný orgán štátnej banskej správy republiky po prerokovaní s príslušnými ústrednými orgánmi.

(6) Dobývanie výhradného ložiska sa nesmie zastaviť, kým sa nezabezpečilo, že jeho neskoršie dobývanie bude technicky možné a hospodársky účelné a bezpečné, ledaže by zastavenie dobývania vyžadoval dôležitý celospoločenský záujem, predovšetkým bezpečnosť života alebo ochrana zdravia ľudí.

(7) Podrobnosti o racionálnom využívaní výhradných ložísk ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom ústredný orgán štátnej banskej správy republiky.

§ 31
Povinnosti a oprávnenia organizácie pri dobývaní výhradných ložísk

(1) Organizácia je povinná dobývať výhradné ložisko v dobývacom priestore, ktorý sa jej určil.

(2) Ak sa pri dobývaní v dobývacom priestore zistí ložisko iného vyhradeného nerastu, než pre ktorý sa určil dobývací priestor, je organizácia povinná oznámiť to bez meškania príslušnému ústrednému orgánu, ústrednému geologickému orgánu republiky a orgánu štátnej banskej správy republiky. Ak sa prieskumom ložiska overí, že zistené ložisko sa môže dobývať a že jeho dobývanie inou organizáciou by nebolo racionálne, môže príslušný ústredný orgán organizácii uložiť povinnosť dobývať aj toto výhradné ložisko (§ 27). V prípadoch, keď by dobývanie tohto výhradného ložiska nebolo racionálne, je organizácia povinná vykonať pre novozistené ložisko primerané opatrenia na jeho ochranu.

(3) Na spresnenie znalostí o množstve a kvalite zásob, o geologických a banskotechnických podmienkach dobývania je organizácia povinná v priebehu dobývania zabezpečiť v nevyhnutnom predstihu v hraniciach svojho dobývacieho priestoru a v odôvodnených prípadoch aj mimo dobývacieho priestoru ďalší prieskum ložiska. Na tento prieskum sa vzťahujú obdobne ustanovenia § 11.

(4) Na účely dobývania výhradného ložiska je organizácia oprávnená

a) zriaďovať v hraniciach dobývacieho priestoru, a pokiaľ je to potrebné aj mimo neho, stavby a prevádzkové zariadenia, ktoré sú potrebné na otvárku, prípravu a dobývanie výhradného ložiska a na úpravu alebo zušľachťovanie nerastov vykonávané v súvislosti s ich dobývaním a na dopravu všetkých potrebných zariadení a hmôt,

b) nadobúdať pre plnenie úloh ustanovených týmto zákonom nehnuteľnosti alebo práva k nehnuteľnostiam prevodom správy a rozhodnutím o vyvlastnení, prípadne zriadením užívacieho práva a to aj na účely rekultivácie; o vyvlastňovanom konaní platia osobitné predpisy.[16])

§ 32
Plány otvárky, prípravy a dobývania výhradných ložísk a plány zabezpečenia a likvidácie hlavných banských diel a lomov

(1) Organizácia určená na dobývanie výhradných ložísk je povinná vypracovať plány otvárky, prípravy a dobývania týchto ložísk.

(2) Plány otvárky, prípravy a dobývania musia zabezpečovať dostatočný predstih otvárky a prípravy výhradného ložiska pred dobývaním a jeho racionálne a plynulé dobývanie pri použití vhodných dobývacích metód a zaistenie bezpečnosti prevádzky.

(3) Ak by sa otvárkou, prípravou a dobývaním ohrozila prevádzka alebo využitie výhradného ložiska v dobývacom priestore inej organizácie, určí ústredný orgán štátnej banskej správy republiky v súčinnosti s príslušnými ústrednými orgánmi nevyhnutné opatrenia, najmä poradie a spôsob vydobytia výhradných ložísk.

(4) Pred zastavením prevádzky v hlavných banských dielach alebo v lomoch je organizácia povinná vypracovať plány ich zabezpečenia alebo likvidácie.

(5) Podrobnosti o plánoch otvárky, prípravy a dobývania výhradných ložísk a o plánoch zabezpečenia a likvidácie hlavných banských diel a lomov ustanoví ústredný orgán štátnej banskej správy republiky všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 33
Riešenie stretov záujmov

(1) Ak sú využitím výhradného ložiska ohrozené objekty a záujmy chránené podľa osobitných predpisov,[11]) sú správca výhradného ložiska, prípadne trvalý užívateľ a orgány a organizácie,

ktorým prislúcha ochrana týchto objektov a záujmov, povinní vo vzájomnej súčinnosti riešiť tieto strety záujmov a navrhnúť postup, ktorý umožní využitie výhradného ložiska pri zabezpečení nevyhnutnej ochrany uvedených objektov a záujmov.

(2) Organizácia je povinná pred zaradením príslušných prác do plánu otvárky, prípravy a dobývania dohodnúť sa s orgánmi a organizáciami, ktorým prislúcha ochrana objektov a záujmov podľa odseku 1, o tom, či sa ohrozený objekt alebo záujem má chrániť, v akom rozsahu, prípadne po akú dobu a dohodu predložiť národnému výboru na zaujatie stanoviska. Dohoda je platná, ak národný výbor do 1 mesiaca od jej predloženia nevyjadrí s dohodou nesúhlas. Povinnosť uzavrieť dohodu sa nevzťahuje na prípady, keď sa strety záujmov vyriešili pri určení chráneného ložiskového územia, dobývacieho priestoru, prípadne pri projektovaní, výstavbe alebo rekonštrukcii bane a lomu a ak postup pri ich riešení ustanovujú osobitné predpisy.[11])

(3) Ak nedošlo k dohode podľa odseku 2 alebo ak národný výbor nesúhlasí s dohodou, rozhodne o riešení stretov záujmov príslušný ústredný orgán a ústredný orgán, do pôsobnosti ktorého patrí ochrana ohrozeného záujmu, a to s prihliadnutím na stanovisko národného výboru.

(4) Organizácia, ktorá žiada o povolenie otvárky, prípravy a dobývania výhradného ložiska, je povinná doložiť orgánu štátnej banskej správy republiky, že strety záujmov boli vyriešené.

(5) Ochranné opatrenia, ktoré sa musia vykonať na stavbách a zariadeniach nesúvisiacich s dobývaním výhradného ložiska, nariadi príslušný stavebný úrad po dohode s orgánom štátnej banskej správy republiky vlastníkovi (správcovi, užívateľovi) dotknutých stavieb a zariadení ako nevyhnutnú úpravu.[17])

ÔSMA ČASŤ
INÉ ZÁSAHY DO ZEMSKEJ KÔRY

§ 34
Osobitné zásahy do zemskej kôry

(1) Osobitnými zásahmi do zemskej kôry sa podľa tohto zákona rozumie zriaďovanie, prevádzka, zabezpečenie a likvidácia zariadení na

a) uskladňovanie plynov alebo kvapalín v prírodných horninových štruktúrach a v podzemných priestoroch (podzemné zásobníky plynov a kvapalín),

b) uskladňovanie rádioaktívnych a iných priemyselných odpadov v podzemných priestoroch,[18])

c) priemyselné využívanie tepelnej energie zemskej kôry s výnimkou tepelnej energie vody vyvedenej na povrch.

(2) Na osobitné zásahy do zemskej kôry včítane vyhľadávania a prieskumu vykonávaného na tieto účely sa vzťahujú primerane ustanovenia § 11, 16, 17, 18, 23, 32, 33, 36 až 39.

(3) Podzemné priestory, ktoré vzniknú osobitnými zásahmi do zemskej kôry, sa považujú za banské diela.

§ 35
Staré banské diela

(1) Starým banským dielom sa podľa tohto zákona rozumie banské dielo v podzemí, ktoré je opustené a ktorého pôvodný prevádzkovateľ ani jeho právny nástupca neexistuje alebo nie je známy.

(2) Ústredný geologický orgán republiky zabezpečuje zisťovanie starých banských diel a vedie ich register. Vedením registra môže poveriť ním riadenú organizáciu.

(3) Kto zistí staré banské dielo alebo jeho účinky na povrch, oznámi to bezodkladne ústrednému geologickému orgánu republiky.

(4) Zabezpečovanie alebo likvidáciu starých banských diel a ich následkov , ktoré ohrozujú celospoločenský záujem, vykonáva v nevyhnutne potrebnom rozsahu organizácia, ktorú určí ústredný orgán štátnej správy, do pôsobnosti ktorého patrí podľa osobitných predpisov[2]) dobývanie príslušného nerastu; v ostatných prípadoch organizácia ústredného geologického orgánu republiky určená týmto orgánom. Tieto organizácie vyporiadajú aj prípadné škody na hmotnom majetku[19]) spôsobené pri zabezpečovaní alebo likvidácii starých banských diel.

(5) Ústredný geologický orgán republiky podrobnejšie upraví všeobecne záväzným právnym predpisom zisťovanie starých banských diel a vedenie ich registra.

DEVIATA ČASŤ
BANSKÉ ŠKODY A ICH NÁHRADA

§ 36
Banské škody

(1) Za banské škody sa považujú škody spôsobené na hmotnom majetku vyhľadávaním a prieskumom ložísk, pokiaľ sa vykonáva banskými dielami, dobývaním výhradných ložísk, zriaďovaním, zabezpečovaním a likvidáciou banských diel a lomov, včítane ich zariadenia, odvalovým, výsypkovým a kalovým hospodárstvom organizácií, úpravou a zušľachťovaním nerastov vykonávaným v súvislosti s ich dobývaním, ako aj škody spôsobené osobitnými zásahmi do zemskej kôry.

(2) Za banskú škodu sa považuje aj strata povrchovej a podzemnej vody, podstatné zníženie výdatnosti ich zdrojov a zhoršenie jej akosti, ku ktorému došlo v dôsledku činností uvedených v odseku 1.

(3) Za banskú škodu zodpovedá organizácia, ktorej činnosťou bola škoda spôsobená s výnimkou prípadov uvedených v § 37 ods.7. Zodpovednosti za banskú škodu sa organizácia zbaví, len ak preukáže, že škoda bola spôsobená okolnosťou, ktorá nemá pôvod v činnosti uvedenej v odseku 1 a ktorej sa nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať.

§ 37
Náhrada banských škôd

(1) Na vyporiadanie banskej škody sa vzťahujú všeobecné predpisy o náhrade škody, pokiaľ tento zákon neustanovuje inak.

(2) Organizácia, ktorá spôsobila stratu vody, podstatné zníženie výdatnosti jej zdroja alebo zhoršenie jej akosti, je povinná zabezpečiť poškodenému náhradný zdroj alebo dodávku vody, prípadne nahradiť škodu úhradou nákladov spojených s jej obstaraním, ak ich poškodený účelne a hospodárne vynaložil sám; inak o náhrade straty podzemnej vody platia osobitné predpisy.[20])

(3) Nahrádzajú sa aj preukázané náklady účelne vynaložené na preventívne zabezpečovacie opatrenia, ktoré smerujú k odvráteniu alebo zmierneniu následkov hroziacich vplyvom činností uvedených v § 36. Za preventívne zabezpečovacie opatrenia sa nepovažujú opatrenia vykonávané na stavbách a zariadeniach podľa podmienok určených stavebným povolením alebo osobitnými predpismi pre novozriaďovanú stavbu alebo zariadenie z hľadiska možných vplyvov činností uvedených v § 36.

(4) V odôvodnených prípadoch, najmä ak treba v predstihu riešiť bezpečnosť a plynulosť

dopravy, preložku verejných dopravných ciest, inžinierskych sietí, telekomunikačných vedení a zariadení spojov, náhradnú bytovú alebo účelovú výstavbu, možno vopred poskytnúť plnenie až do výšky predpokladanej škody s tým, že toto plnenie sa započítava na náhradu škody. Pokiaľ by skutočná výška škody nedosiahla sumu poskytnutého plnenia, vzniknutý preplatok sa vracia.

(5) Ak nemožno stavbu vo vlastníctve občana, prípadne iných než socialistických organizácií uviesť do predošlého stavu preto, že leží na území stavebnej uzávery, prípadne na území, kde sa budú aj naďalej prejavovať vplyvy činností uvedených v § 36, je organizácia povinná vykonať dočasné zabezpečenie objektu; uvedenie objektu do predošlého stavu sa v takom prípade vykoná až po ukončení prvotných vplyvov tejto činnosti, prípadne po zrušení stavebnej uzávery.

(6) V mimoriadnych prípadoch sa môžu účastníci dohodnúť aj na inom spôsobe náhrady banských škôd, pokiaľ taká dohoda nebude odporovať ustanoveniam tohto zákona alebo všeobecným predpisom o náhrade škody.

(7) Organizácia neposkytne náhradu za poškodenie alebo zničenie stavieb a zariadení postavených v chránenom ložiskovom území alebo v dobývacom priestore bez stavebného povolenia, prípadne bez dodržania podmienok určených v stavebnom povolení z hľadiska ochrany proti možným vplyvom činností uvedených v § 36.

DESIATA ČASŤ
SPOLOČNÉ USTANOVENIA

§ 38
Bezpečnosť prevádzky

Pri banskej činnosti[12]) sú organizácie a orgány povinné zaisťovať bezpečnosť prevádzky, včítane havarijnej prevencie a plnenie úloh banskej záchrannej služby, bezodkladne odstraňovať nebezpečné stavy ohrozujúce celospoločenské záujmy, najmä bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a urobiť včas potrebné preventívne a zabezpečovacie opatrenia.[15])

§ 39
Banskomeračská a geologická dokumentácia

(1) Pri banskej činnosti je organizácia povinná viesť, včas dopĺňať a uchovávať banskomeračskú a geologickú dokumentáciu.[12])

(2) Príslušný ústredný orgán a ním poverené organizácie sú oprávnené reprodukovať a rozmnožovať mapy, ktoré potrebujú na výkon banskej činnosti.

(3) Podrobnosti o banskomeračskej dokumentácii ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom ústredný orgán štátnej banskej správy republiky. Podrobnosti o geologickej dokumentácii ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom ústredný geologický orgán republiky a ústredný orgán štátnej banskej správy republiky.

§ 40
Banské vody

(1) Banskými vodami sú všetky podzemné, povrchové a zrážkové vody, ktoré vnikli do hlbinných alebo povrchových banských priestorov bez ohľadu na to, či sa tak stalo priesakom alebo gravitáciou z nadložia, podložia alebo boku alebo jednoduchým vtekaním zrážkovej vody, a to až do ich spojenia s inými stálymi povrchovými alebo podzemnými vodami.

(2) Organizácia je pri banskej činnosti[1]) oprávnená

a) bezodplatne užívať banské vody pre vlastnú potrebu,

b) bezodplatne užívať na základe povolenia vodohospodárskeho orgánu banskú vodu ako náhradný zdroj pre potrebu tých, ktorí boli poškodení stratou vody vyvolanou činnosťou organizácie,

c) vypúšťať banskú vodu, ktorú nepotrebuje pre vlastnú činnosť, do povrchových, prípadne do podzemných vôd a odvádzať ju, pokiaľ je to potrebné, aj cez cudzie pozemky spôsobom a za podmienok určených vodohospodárskym orgánom a orgánom hygienickej služby.

(3) Pri použití banských vôd podľa odseku 2 písm. a) a b) je organizácia povinná starať sa o banské vody a hospodárne ich využívať. Použitie banských vôd na iné účely upravujú osobitné predpisy.[21])

(4) Na vypúšťanie iných vôd do banských vôd treba povolenie vodohospodárskeho orgánu vydané po dohode s orgánom štátnej banskej správy republiky.

§ 41
Vzťah k správnemu poriadku

Všeobecné predpisy o správnom konaní[22]) sa nevzťahujú na konanie podľa § 3 ods.3, § 6, 7, 13, 14, 21 a § 33 ods.3.

§ 42

Úlohy ústredného orgánu vyplývajúce z tohto zákona pre organizácie v pôsobnosti národných výborov plnia orgány ustanovené osobitnými predpismi.[23])

JEDENÁSTA ČASŤ
PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 43
Prechodné ustanovenia

(1) Ložiská nevyhradených nerastov, o ktorých sa rozhodlo, že sú vhodné na priemyselné dobývanie podľa doterajších predpisov, sa považujú odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona za ložiská nevyhradených nerastov, o ktorých sa rozhodlo, že sú vhodné pre potreby a rozvoj národného hospodárstva podľa § 7.

(2) Štátne organizácie, ktoré vykonávajú vyhľadávanie a prieskum výhradných ložísk, ako aj štátne organizácie, ktorým bol určený dobývací priestor, sú odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona správcami týchto výhradných ložísk podľa § 9. V ostatných prípadoch určí správcu výhradného ložiska príslušný ústredný orgán, a to najneskôr do 1roka odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

(3) Chránené územia určené na zabezpečenie ochrany výhradných ložísk a osobitných zásahov do zemskej kôry podľa doterajších predpisov sú odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona chránenými ložiskovými územiami podľa § 16, prípadne chránenými územiami podľa § 34.

(4) Dobývacie priestory určené podľa doterajších predpisov sa posudzujú ako dobývacie priestory podľa tohto zákona a ako podklad územnoplánovacej dokumentácie. V prípadoch, keď sa neurčilo chránené územie, sa dobývací priestor určený podľa doterajších predpisov považuje tiež za chránené ložiskové územie podľa tohto zákona. Pokiaľ rozsah doterajšieho chráneného územia alebo doterajšieho dobývacieho priestoru nezabezpečuje dostatočnú ochranu ložiska, je správca, prípadne trvalý užívateľ výhradného ložiska povinný do 1 roka odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona navrhnúť chránené ložiskové územie.

(5) Zabezpečovanie alebo likvidáciu starých banských diel, ktoré sa začali pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, dokončí organizácia, ktorá tieto práce začala, pokiaľ ústredný orgán príslušný podľa § 35 nerozhodne inak.

§ 44
Zrušovacie ustanovenia

Zrušujú sa:

1. zákon č. 41/1957 Zb. o využití nerastného bohatstva (banský zákon),
2. § 4 vládneho nariadenia č. 11/1958 Zb. o organizácii štátnej geologickej služby v znení vládneho nariadenia č. 82/1967 Zb., ktorým sa Komisia pre klasifikáciu zásob ložísk nerastných surovín podriaďuje vláde.

§ 45
Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. júlom 1988.

Husák v. r.

Indra v. r.

Štrougal v. r.

1) § 2 zákona Českej národnej rady č.61/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe. § 2 zákona Slovenskej národnej rady č.51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe.

2) § 55 a 62 zákona č.133/1970 Zb. o pôsobnosti federálnych ministerstiev v znení neskorších predpisov.

3) Hospodársky zákonník č.109/1964 Zb. v znení neskorších predpisov.

4) § 57 zákona č.133/1970 Zb. v znení neskorších predpisov.

5) Zákon Českej národnej rady č.62/1988 Zb. o geologických prácach a o Českom geologickom úrade. Zákon Slovenskej národnej rady č.52/1988 Zb. o geologických prácach a o Slovenskom geologickom úrade.

6) § 16 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon).

7) § 8, 12 a 21 zákona č. 50/1976 Zb.

8) Zákon č.141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (trestný poriadok) v znení neskorších predpisov. Zákon č.60/1965 Zb. o prokuratúre v znení neskorších predpisov. Zákon č.40/1974 Zb. o Zbore národnej bezpečnosti.9) Zákon č.102/1971 Zb. o ochrane štátneho tajomstva. Nariadenie vlády ČSSR č.148/1971 Zb. o ochrane hospodárskeho a služobného tajomstva. Nariadenie vlády ČSSR č.149/1971 Zb. o základných skutočnostiach tvoriacich predmet štátneho tajomstva.

9) Zákon č. 102/1971 Zb. o ochrane štátneho tajomstva.
Nariadenie vlády ČSSR č. 148/1971 Zb. o ochrane hospodárskeho a služobného tajomstva.
Nariadenie vlády ČSSR č. 149/1971 Zb. o základných skutočnostiach tvoriacich predmet štátneho tajomstva.

10) § 117 až 121 zákona č. 50/1976 Zb.

11) Napríklad zákon č. 69/1967 Zb. o národných výboroch v znení neskorších predpisov (úplné znenie ČSR č. 31/1983 Zb., úplné znenie pre SSR č. 35/1983 Zb.), zákon č. 51/1964 Zb. o dráhach a vyhláška Ministerstva dopravy a Ústredného banského úradu č. 28/1967 Zb., ktorou sa ustanovujú pravidlá pre styk dráh s banskou činnosťou, zákon č. 110/1964 Zb. o telekomunikáciách, zákon č.20/1966 Zb. o starostlivosti o zdravie ľudu, zákon č. 53/1966 Zb. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu v znení zákona č. 75/1976 Zb.(úplné znenie č. 124/1976 Zb.), zákon č. 138/1973 Zb. o vodách (vodný zákon), zákon č. 61/1977 Zb. o lesoch, zákon č. 40/1956 Zb. o štátnej ochrane prírody v znení neskorších predpisov, zákon Slovenskej národnej rady č. 20/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti, zákon Slovenskej národnej rady č. 27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti.

12) Zákon ČNR č. 61/1988 Zb.
Zákon SNR č. 51/1988 Zb.

13) § 32 zákona č. 50/1976 Zb.

14) § 58 vyhlášky Federálneho ministerstva pre technický a investičný rozvoj č. 85/1976 Zb. o podrobnejšej úprave územného konania a stavebnom poriadku v znení vyhlášky č. 155/1980 Zb.

15) § 6 zákona ČNR č. 61/1988 Zb.
§ 6 zákona SNR č. 51/1988 Zb.

16) § 108 až 116 zákona č.50/1976 Zb.

17) § 87 zákona č. 50/1976 Zb.

18) Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky č. 65/1972 Zb. o ochrane zdravia pred ionizujúcim žiarením.
Vyhláška Československej komisie pre atómovú energiu č. 67/1987 Zb. o zaistení jadrovej bezpečnosti pri zaobchádzaní s rádioaktívnymi odpadmi.

19) Hospodársky zákonník č. 109/1964 Zb. v znení neskorších predpisov.
Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov (úplné znenie č. 70/1983 Zb.).
Vládne nariadenie č. 46/1967 Zb. o vyporiadaní škôd spôsobených prevádzkovou hospodárskou činnosťou socialistických organizácií na hmotnom majetku iných socialistických organizácií a o náhradách v investičnej výstavbe.

20) § 29 zákona č. 138/1973 Zb. o vodách (vodný zákon).

21) § 7 zákona č. 138/1973 Zb.

22) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

23) § 12 zákona ČNR č. 61/1988 Zb.
§ 12 zákona SNR č. 51/1988 Zb.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky, správca obsahu a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je
Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Račianska 71, 813 11 Bratislava,
tel.: +421 2 888 91 864, +421 2 888 91 865, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.